

פרשת

עקב

שיחת חינוך

גליון מס' 31

גברי תורת משה

שיחות ודרשות של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

על חינוך ילדים

להורים ולמחנכים

יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל הכ"מ
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "ורק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

ניתן להשיג את העלון מידי שבוע מיום ה' בערב
בבית משפחת בלוי רחוב ברטנורא 9 ב"ב

שכתוב: הב' מ. בלוי ני"ו
הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א
הגהה ועריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
עימוד וגרפיקה: הר' ד. בלוי שליט"א
ברטנורא 9 ב"ב

לתרומות והנצחות חייגו 03-6186876

© כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות
יש לשלוח מייל 6186876@gmail.com

פר' עקב תשס"ב - שיחת הינוך להורים ולמהנכים

כיבוד אב ואם

כתוב בפרשת השבוע "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבתך" אומר רש"י הק' והיה עקב תשמעון - אם המצוות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון,

לצערנו את המצווה הזאת של כיבוד אב ואם דורסים עם הרגליים כמעט בכל בית ובית אפילו מהטובים ביותר, ולכן השתדלתי כמעט בכל שיעור שמסרתי עד היום לדבר על המצווה החשובה הזאת, כמה שפעלתי אני לא יודע אבל לפחות שידעו הילדים שזאת מצוה גדולה מאד, והשכר הוא גדול מאוד, וחלילה ההיפך,

היום יש לנו דור של מרדנות, הילד עוד לא יודע לדבר, אבל דבר אחד הוא כבר יודע להגיד "אני לא

רוצה", כשהורים מצליחים לחנך את הילד שיקיים מצות כיבוד אב ואם כמו שצריך, אח"כ המשך החינוך בשאר המצוות קלה ובטוחה יותר,

מצות כיבוד אב ואם זאת מצווה גדולה עד מאד, כמו שאמרו חז"ל, נאמר "איש אמו ואביו תיראו" ונאמר "את ה' אלקיך תירא", הקיש מורא אב ואם למורא המקום, נאמר "כבד את אביך ואת אמך" ונאמר "כבד את ה' מהונך", הקיש כיבוד אב ואם לכיבוד המקום,

רבנו יצחק אברבנאל שהיה מגדולי הראשונים, מסביר פירוש נוסף מדוע מצוות כיבוד אב ואם כתובה בין המצוות של בין אדם למקום ולא בין המצוות של בין אדם לחבירו, ואומר כי יסוד המצוה הזאת הוא כדי שתהיה קבלת ההורים חשובה בעיני האדם ויאמין בה ויסמוך עליה,

הדור אוחז במצווה הזאת? איך ומה הוא האחוז שהצלחנו עם הילדים שלנו במצווה הזאת שהילדים מקיימים אותה? להבדיל להבדיל על הדור שלא מהחוג שלנו אני לא רוצה לדבר, אבל איפה אנחנו אוחזים?

על מי מוטלת חובת החינוך

לפני שבוע בא אלי ראש ישיבה צעיר, מוצלח מאד, בעל כשרון, למדן גדול, כמדומני הוא נותן את השיעור בשיעור הראשון בישיבה גדולה, בחורים בגיל שש עשרה שבע עשרה, וסיפר לי שיש שם בחור בעל כשרון עצום אבל חוצפן גדול, לא מציית לרבנים ומפריע באמצע הלימוד, הראש ישיבה החליט שהוא יודיע את זה לאבא שלו, האבא הזה הוא למד בישיבה גדולה באחד מהישיבות הטובות זאת אומרת שהאבא הזה הוא לא יהודי מהרחוב הוא יהודי משלנו ממש, הופיע האבא אצל הראש ישיבה ואמר לו כך, ראשית

ולהיות כח הדבור הזה להאמין בקבלת הראשונים - שהוא עיקר כולל בתורה, ולא יתואר מציאותו בלתו - לכן היה הדבור הזה מכלל הדבורים החמשה האלוקיים אשר בלוח האחד ולא היה מהדבורים האנושיים אשר בלוח השני, ע"כ דברי אברבנאל, נורא ואיום!

התוכן וההסבר בדברי אברבנאל, התורה מבוססת על "קבלה" דהיינו מסורת, והמסורת הזו עוברת דרך ההורים, ומאחר שכיבוד אב ואם זה כל המסורת של התורה לדור הבא, ממילא מסירת התורה של הדור הבא זה תלוי בכיבוד אב ואם, ולכן ממילא זה לא מצווה של בין אדם לחבירו אלא זה מצווה של בין אדם למקום, כך מחשיב אברבנאל את מצוות כיבוד אב ואם למצווה של בין אדם למקום,

וכאן נשאלת השאלה איפה אנחנו אוחזים במצווה הזאת, ואיפה

רוצה פה לספר? אנחנו שיושבים פה בטח לא בדעה של אותו האיש שהמלמדים בת"ת אשמים ורבנים בישיבה אשמים, אני לא מאמין שאחד שיושב פה הוא חושב ככה, לא רק שאני לא מאמין אלא אני בטוח שאנחנו בדעה אחרת,

איך ילד קונה אימון בהוריו

שמעתי פעם אחת ממרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן (שליט"א) זצוק"ל שסיפר שבא אליו יהודי עם ילד בן שמונה ואמר שהילד הזה לומד טוב אבל מתחצף לאמא שלו מה עושים? אמר מרן ראש הישיבה הרב שטיינמן לאבא, אני אגיד לך כלל שכתוב בחובת הלבבות (אני יפרש לכם קצת את המילים שמרן ראש הישיבה הרב שטיינמן אמר) החובת הלבבות אומר שאילו הקב"ה לא היה נותן להורים את הכח המיוחד שאב יכול לסבול דברים כאלו מהילדים בשום אופן לא היו יכולים לחנך

כל אתם מודיעים לי שבני לא בסדר, אנחנו חיים בדור שהחינוך הוא קשה ואנחנו שולחים לכם את התלמידים כי החינוך מוטל עליכם כך אמר האבא, שנית הבן מתלונן בבית שיש כאלו תלמידים שמקבלים הארת פנים ויש שלא מקבלים, הראש ישיבה הזה היה יהודי סבלן מאד והוא ענה לאבא הזה כך, ראשית כל אנחנו לא מהאנשים המודרנים, אנחנו את הגרסה הזאת לא גורסים שבבית לא מחויבים לחנך את הילדים ויכולים לתת את כל העומס של החינוך לתלמוד תורה ולישיבה, אנחנו לא גורסים את זה, שנית עוד לא קרה אצלי תלמיד אחד שלא קיבל ממני חיוך על הפנים, (אני יגיד לכם אני מכיר את הראש ישיבה הזה וכך גם העיד לי היום תלמיד חכם גדול שמכיר את הראש ישיבה הזה שהמיוחד בראש ישיבה הזה שהוא מאיר פנים לכל תלמיד ותלמיד,) מה אני

לאהוב כל ילד באופן שווה

כתוב בסוף פרשת תולדות
 "וישלח יצחק את יעקב וילך
 פדנה ארם אל לבן בן בתואל
 הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו"
 אומר רש"י אינני יודע מה בא
 ללמדנו, הרבי מגור זצ"ל כמדומני
 השפת אמת מפרש את כוונת
 התורה "אם יעקב ועשו" שאחרי
 מה שהתורה סיפרה מה שהאמא
 רבקה עשתה שעזרה ליעקב לקבל
 את הברכות מאביו יצחק שהיה
 בכוונתו לתת את זה לעשו, יכול
 היה להכנס לראיון של בן אדם ח"ו
 כאילו שהיה לרבקה פחות אהבה
 כלפי עשו, ולכן מדגישה התורה
 "אם יעקב ועשו" שאל הבן של
 השפת אמת א"כ למה רש"י לא
 ידע!?! ענה לו הרבי מגור אצל
 רש"י זה היה כ"כ פשוט שרבקה
 אהבה את יעקב ועשו אותו הדבר
 שלא היתה צריכה התורה לכתוב
 את זה, אבל מה כתוב פה? כתוב
 פה שאהבה צריכה להיות לכל ילד

את הילדים כי זה עונש כזה גדול
 שזה למעלה מן הטבע, הורים
 יכולים להיות ערים ימים ולילות
 לטובת הילדים, אבל זה למעלה
 מדרך הטבע, זה הקב"ה נתן לנו
 כדי שאנחנו נוכל לחנך את
 הילדים, ואמר לו מרן ראש
 הישיבה הרב שטיינמן את המילים
 הללו "דע לך, כי ילד אין לו את
 האמון הטבעי כלפי ההורים שלו,
 אם ההורים שלו לא מצליחים
 לקנות את האמון אצל הילד"
 נורא ואיום! נורא ואיום!

כשהורים מצליחים להקנות
 לילדיהם את ההרגשה
 שכל ילד מרגיש את עצמו
 שההורים מתייחסים אליו כבן
 יחיד אפילו שיש להורים כאלו
 עשרים ילדים הם יכולים להצליח
 לחנך את הילדים בתורה ויראת
 שמים,

זה רגשות של אבא, הוא מגלה לו סוד שזה היה על פי הדיבור, הרי כתוב פה דבר נורא, שיעקב אבינו חינך את ילדיו והרגיש כל כאב וטינה שיש לילד על האבא ויישב לו את זה לא נתן שזה שישאר בלבו של הילד,

הקשר בין בת לאמה

יש עוד רש"י נורא ואיום, כתוב בתורה "ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה" אומר רש"י לפי שאמה מתה ולא היה להגיד אלא לו, ע"כ דברי רש"י, אני לא מבין, לא קורה שבת הולכת ומספרת לאביה! מנין לרש"י שאמה מתה? מפני שאצל רבקה כתוב "ותרץ הנער ותגד לבית אמה כדברים האלה" אומר רש"י דרך נשים הייתה להיות להם בית לישב בו למלאכתן, ואין הבת מגדת אלא לאמה, ופה התורה כותבת אצל אביה, קובע רש"י שהיתה יתומה, מה כתוב פה ברש"י? "רש"י יודע

וילד אותו דבר לא משנה אם הוא כמו עשו או כמו יעקב, רבקה אם יעקב ועשו,

להרגיש מה שיש בלב הילד

הייתי פעם בבית של אברך עם ילדים, ושמעתי שהבן אמר לאבא שלו שהוא לא שוכח כאשר נכנס לשיבה גדולה היה לו כאב שהכניסו אותו לשיבה מסוימת ולא לאיפה שהוא רצה ללכת, יש ילד שלא משתף את האבא את הכאב שיש לו בפנים בלב וזה תמיד נשאר לו בפנים טינה כלפי ההורים, התפקיד של אבא הינו להרגיש מה יש בלב של הילד מה מעיק עליו ואיך ניתן לעזור לו, ואביא לכם על זה ראייה מפסוק מפורש בתורה, לפני שיעקב אבינו נפטר הוא קורא ליוסף ואומר לו אני יודע שיש בליבך עלי טינה למה לא נקברה רחל אמנו במערת המכפלה, יעקב אבינו מרגיש את הרגשות של יוסף הצדיק, ומתי הוא מצטדק? ביום האחרון שלו,

בדוק ומנוסה במאות האחוזים וזה מה שכתוב בפרשת השבוע "ולמדת אותם את בניכם לדבר בם וגו' "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה וגו' ויש עוד פסוקים וראיות על זה אבל לא נאריך עוד בזה,

כל ילד צריך להרגיש כבן יחיד

ילד רוצה להיות בן יחיד בבית, לא יעזור שום דבר, ילד רוצה את ההרגשה של בן יחיד בבית, ואם לא מצליחים שכל ילד וילד מתחת סף ההכרה שלו יהיה לו את ההרגשה הזאת, שמטפלים בו טיפול אישי וחם ואם לא זה חסר לו מאד, אפילו מי שיש לו בית מטופח בית גדול עדיין הילד חייב פעם אחת ללכת לבד עם האבא לא עם כולם כי הוא חייב להרגיש שהוא בן יחיד בבית, ואז זוכה האב לקשר מיוחד עם הילד, כאשר כולם יושבים ביחד ובאמת זה נכון שבלב של אב ובלב של אם הלב מתחלק לכולם באופן שווה, אבל

מאה אחוז שהטבע של הבת לרוץ אחרי אמא שלה, ואם היא לא רצה לאמא לא יכול להיות אחרת מאשר שהיא יתומה" אצל בת כשרה הקשר הוא בין הבת לאמא, וזה היה לרש"י כ"כ ברור שזה לא יכול להיות אחרת, זה נורא,

איך קונים ילד?

בלי כיבוד אב ואם חסר את היסוד של הילד מפני שאין לו על מי לתלות את עצמו ואת כל הבנין שלו, אבל לקנות את הילד יש דרך אחת והנהו "תורה" "תורה" זה דבר נפלא, כאשר ילד מרגיש שבונים אותו בלימוד התורה, בגלל זה פעם לפני שתיקנו את התיקון הגדול ישיבות בין הזמנים האבא למד עם בנו הוא לבד עשה את העבודה הזאת, בגלל שהקשר ההמשך הטבעי זה רק מה שילד מקבל מאביו וזה רק כאשר מלמדים אותו וזהו מה שקושר את הילד לאביו שכאשר האב מלמד את בנו הילד מקבל קשר נפשי זה

פעמים הוא צודק מפני שלילד אין
עוד שכל עקום,

מי ראוי להיות משיח

בבני ברק בשנים עברו לא היה
בית ספר של בנות בשכונת
זכרון מאיר אלא היה רק במרכז
ב"ב, וכאשר ב"ה הציבור גדל
מצאו נחיצות שצריכים פה לבנות
ביה"ס חדש וב"ה בלעה"ר היום
הביה"ס מלא עד אפס מקום, יום
אחד ישבתי עם וועד ההורים
וישבו שמה הגאון הרב שאול
ברזם ז"ל החתן של הסטייפלער,
והגאון ר' שרגא גרוסברד ז"ל, והיו
שם גם כמה מורות, ומורה אחת
מכיתה נמוכה סיפרה כאשר היא
דיברה על העתיד איך אנחנו
מתארים לנו את העתיד, את
האושר שנזכה למלך המשיח,
ושאלה בכיתה את הילדות מי
ראוי להיות מלך המשיח? כמה
ילדה קטנה ואמרה אבא שלי! ואני
התפעלתי כששמעתי את
התשובה הזאת והתעניינתי מי זה

כלפי הילד זה לא אומר לו כלום,
כלפי הילד זה נקרא רק אם הוא
מרגיש שהוא בן יחיד, ואם כך
ההשפעה של ההורים על הילדים
אז מובטח הצלחה בחינוך הילדים,
כי לצערינו הרב אם אנחנו לא
המחנכים היחידים של הילדים,
רק רח"ל הרחוב, האווירה,
החברה, העיר, הם המחנכים אז
לא מצליח החינוך של ההורים,

ההצלחה של ההורים הינו כשילד
אינו מסתיר דברים לפני
הוריו כי זהו האסון הכי גדול כאשר
הורים לא יודעים מה נעשה עם
הילד, אבל כאשר הורים
מתעניינים על כל פרט ופרט
ופותחים את הפה של הילד והילד
מתחיל להיות גלוי להורים שלו אז
החינוך יצליח כאשר תפתח פה
לאילם, אנחנו לא מתארים לנו מה
שילד הכי קטן רואה ושומע, זה לא
יאומן הילד הנהו הפסיכולוג הכי
טוב שיש הוא דן אנשים מבוגרים
לפי השכל וההבנה שלו והרבה

האבא של הילדה, נודע לי שזה ראש ישיבת סלבודקה הגאון הגדול ר' ברוך רוזנברג (שליט"א) זצ"ל, כמדומני שהראש ישיבה הזה בחיים שלו לא הרים את הקול שלו בבית על הילדים, רואים מזה שבת קטנה בכיתה נמוכה החליטה על אביה שראוי להיות המשיח, זה דוגמא שילדים דנים ומעריכים ומחשיבים את ההורים שלהם הילדים לא מספרים לנו את מה שהם חושבים עלינו כי הם לא חוצפנים ב"ה עד כדי כך, אבל מה שיש בליבם של הילדים על ההורים זה בונה את האימון של הילדים כלפי ההורים שלהם, וכמה שהבן תורה מצליח להביא הביתה את המטען של התורה הק' מהכולל לבית כך מתנהלת הבית, זהו היסוד של החינוך של הילד,

לרדת לרמה של הילד

יש אצל הרבה אנשים שגיאה, ת"ח גדול מירושלים התקשר אלי, ושאל אותי מה אני צריך

ללמוד בשבת עם הילדים שלי, שאלתי אותו בני כמה הגילאים של הילדים שלך ומה הם לומדים, הוא אמר לי אחד לומד אלו מציאות ואחד לומד משניות, אמרתי לו אתה חייב כל שבת לשבת עם כל ילד וילד וללמוד איתו מה שהוא למד השבוע בחיידר, הוא אמר לי אבל קשה לי מאד להצטמצם ללמוד משניות עם הילד שלי, אמרתי לו הרי זה שגיאה נוראה,

מרן הסטייפלער זצ"ל אמר שכשהוציא את ספריו העבודה הקשה לא הייתה לחדש את החידושים אלא עיקר עבודתו הייתה באיזה צורה לכתוב את הלשון של הספר בכדי שבן תורה צעיר בישיבה קטנה יוכל להבין מה שהוא כתב, הרי הכח שאב צריך למצוא זה הנהו לרדת לשכל של הילד ולהסביר לו ולדבר איתו אם רוצים ואם לא רוצים, זה לא יתכן שרבה יוכל לרכז את כל הילדים

והוא יספק לכל אחד מה שהילד צריך, זה כמעט בלתי נמצא וזה בכיתה שלפי ההלכה עשרים, עשרים וחמש ילד, אולי אחד בדור יוכל את זה, א"כ מי צריך לעשות את המכה בפטיש? זה האבא אין עצה אחרת, רבותי, אין עצה אחרת! אם אנחנו רוצים להצליח זוהי העצה היחידה,

לימוד עם הילדים קודם לכל מצווה

פעם אחת כשהלכתי ברחובות ירושלים עם משפחתי קרא לי יהודי יקר אחד שקוראים לו הרב שלמה שפיצר, והוא קרא לי בא, בא, ואמר לי אני אספר לכם איך שהיה נראה אצל חמיכם ר' דוד ובילה שלזינגר ז"ל בביתם בוינה, שהיו מפורסמים מכניסי אורחים גדולים, (כשהגיעו גדולי ישראל לוינה היו מתארחים אצלם ור' דוד ז"ל היה מעמיד את המכוננית שלו לרשותם) וסיפר כשבאנו בשבת לבקר את אצל

חמיכם ראינו שהאבא ר' דוד ז"ל ישב עם הבנים ולמד איתם את ספר החינוך, ובחדר השני ישבה האמא מרת בילה ע"ה ולימדה את בנותיה מספר מגילת המאור, וצרפו אותנו ללימוד אני התיישבתי עם הבנים שלי ליד ר' דוד ז"ל ואשתי התיישבה ליד הרבנית שלזינגר ע"ה עד שגמרו את השיעור, ואז הכניסו אותנו לחדר וקיבלו אותנו בסבר פנים יפות, מדוע עשו כך? משום שהלימוד עם הילדים קודם לכל מצווה על אף שהיו מיוחדים בהכנסת אורחים,

הדור שלנו ב"ה מבורך באנשים שעסוקים כל היום במצוות אין בית בבני ברק כמעט שלא מוטל על גבו מצוות ומעשים טובים, אכשר דרא כן ירבו עולם חסד יבנה אבל צריך לראות שכל המצוות והחסדים שעושים לא יהיו על חשבון לימוד התורה עם הילדים ולא על חשבון חינוך

הילדים, רבותי אני רוצה לחדש לכם חידוש גדול, אני לא יודע אם תקבלו אותה כתוב כמדומני ברבנו יונה "אינו דומה גמילות חסדים ללימוד עם תינוקות של בית רבן" שתלמוד תורה כנגד כולם, אב שיש לו מספר ילדים בת"ת בלעה"ר הוא פטור מללמוד דף היומי אם הוא לא יכול ללמוד קודם את הלימוד שבניו לומדים כדי שאח"כ כשיושב עם הילד והילד קורא את הגמרא האבא צריך לדעת לשלוט בענין ולשאול שאלה אחת או שתים, כאלה שאלות שהילד יהנה מהשאלה ויהנה יותר שישב לענין וזה נותן לילד את הגישמאק בלימוד התורה,

לדוגמא שאלה שאפשר לשאול את הילדים שהם יהנו מהשאלה ויהנו יותר אם ימצאו לזה תשובה עם ראייה למה שהם אומרים שאלתי פעם את תלמידי כתוב בפרשת כי תשא ובפרשתנו

פרשת עקב שמושה רבנו כאשר עלה לקבל את הלוחות הברית היה ארבעים יום וארבעים לילה בשמים וכתוב שאמר להם "לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי" מה הפשט? האם משה רבנו הרגיש את הצום כמו שאנחנו מרגישים ביוה"כ שאנחנו צמים יום אחד, כך נתן הקב"ה למשה רבנו כוח לצום ארבעים יום וארבעים לילה או שמושה רבנו נהיה כמו מלאך שאין לו צורך באכילה ושתיה ולא הרגיש את הצום? ואמרת להם מי שיש לו תשובה צריך להביא ראייה לתשובתו, זה אמר סברה כך וזה אמר סברה כך, אמרת להם אני לא רוצה סברות אני רוצה ראיות, והם לא מצאו, גיליתי להם את התשובה שמושה רבנו הרגיש את הצום כמו שאנחנו מרגישים, וביקשתי מהם להביא ראייה חיפשו ולא מצאו, הבאתי להם ראייה מהפרשה שמושה רבנו מוכיח את בני ישראל שעלה להר

בהר כימים הראשנים ארבעים יום
וארבעים לילה וישמע יהוה אלי גם
בפעם ההוא" וגו', שימו לב בפעם
השלישית שמשה רבנו עלה
לשמים וקיבל את הלוחות השניות
לא כתוב לחם לא אכלתי ומים לא
שתיתי מדוע? מכאן ראייה שמשה
רבנו הרגיש את הצום, ומשה רבנו
עלה על דעת זה לסבול את זה
בכדי להביא לעם ישראל את
התורה, ומכיון שבסוף הארבעים
יום הראשונים היה צריך לשבור
את הלוחות נמצא שהוא צם
והצטער בחינם ולכן הוכיח את עם
ישראל, ואותו הדבר היה בפעם
השניה שעלה להתפלל שהקב"ה
יסלח לעם ישראל על שחטאו
וכלן צם עוד הפעם ארבעים יום
וארבעים לילה ועל זה הוכיח את
עם ישראל עוד הפעם לחם לא
אכלתי ומים לא שתיתי, אבל
בפעם השלישית שכבר הביא את
הלוחות השניות שם כבר לא כתוב
לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי

סיני לקחת את לוחות הברית,
”ואשב בהר ארבעים יום וארבעים
לילה לחם לא אכלתי ומים לא
שתיתי” וגו' ”ויתן יהוה אלי את
שני לוחות האבנים כתבים באצבע
אלהים” וגו' ”ויאמר יהוה אלי קום
רד מהר מזה כי שחת עמך” וגו'
”ואפן וארד מן ההר וההר בער
באש ושני לוחות הברית על שתי
ידי” וגו' ”וארא והנה חטאתם לה'
אלהיכם” וגו' ”ואשלכם מעל שתי
ידי ואשברם לעיניכם” וגו'
”ואתנפל לפני יהוה כראשנה
ארבעים יום וארבעים לילה לחם
לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל
חטאתכם אשר חטאתם” וגו'
”בעת ההוא אמר יהוה אלי פסל
לך שני לוחות אבנים כראשנים
ועלה אלי ההרה” וגו' אומר רש"י
לסוף ארבעים נתרצה לי, ע"כ
דברי רש"י, בזכות התפילות של
משה רבנו אמר לו הקב"ה שיעלה
פעם שלישית לקבל לוחות שניות,
”ואעל ההרה” וגו' ”ואנכי עמדתי

שאת זה משה רבנו קיבל על עצמו
ברצון בכדי להביא את התורה
לעם ישראל,

הגמרא בכמה מקומות בש"ס
מביאה שאלות שנאמרו
ע"י התנאים והאמוראים
לתלמידיהם והגמרא אומרת ע"ז
שזה נועד בשביל לחדד את
התלמידים, לדוגמא כתוב בגמרא
בעירובין דף י"ג ע"א, אמר רב
יהודה אמר שמואל לא אמרה ר'
עקיבא אלא לחדד בה התלמידים,
אומר רש"י אלא לחדד את
התלמידים שיישימו לבם לתורה
ויאמרו פלפול מלבם לפיכך
שיבחו בפניהם, מכאן רואים
שצריך לשאול וללמד כאלו
שאלות בשביל שהתלמידים
יקבלו גישמאק בתורה ויהיה להם
אהבת התורה,

הגישמאק בלימוד התורה

הרב דסלר זצ"ל סיפר מעשה
ששמע מזקן אחד סיפור

שהיה עם הגאון עקיבא איגר זצ"ל
לעת זקנותו ביקשו ממנו לבחון
באיזו ישיבה שאל רע"א שאלות
שכתוב בספרו דרוש וחידוש על
הש"ס, והיה שם איזה בחור צעיר
שענה על כל השאלות בשליפה,
אמר רע"א לבחור הזה יש ראש
גאוני, והוסיף ואמר אני חושש
ומפחד מה יצא מהבחור הזה, הוא
אמר את זה בגלל שהבחור הזה
ענה את התשובות בלי שום
התפעלות, זאת אומרת שלבחור
הזה אין שום טעם במה שהוא
לומד, סיפר אותו זקן אני הכרתי
את הבחור הזה כאשר הוא היה זקן
הוא לא היה עם הארץ רק הוא היה
עם הארץ כפול שמונה, רואים
מכאן שלימוד התורה עם הילדים
חייבים שזה יהיה מענין עם
גישמאק שהילד יתענג בלימוד וזה
יביא אותו לידי חשקת התורה,

מה זוכים ע"י תפילה בדמעות

מספרים שהדברי חיים מצאנז'
זצוק"ל נפגש עם מרן

החת"ס, והדברי חיים מצאנז' שאל את החת"ס תגידו לי איך זכיתם לילדים כאלו (כאילו שלדברי חיים לא היו כאלו ילדים, והרי ידוע שלחת"ס היו ילדים גדולי ישראל), הוריד החת"ס את הכובע ואמר הרבה כובעים כאלו מלאתי בדמעות שישפכתי בתפילותיי, על אף שאמר החת"ס מעיד אנכי על פעולתי ח"ו לחשוד על אחד מבני קהילתי שמחלל שבת בפרהסייה, זאת אומרת הילדים גדלו באווירה של כולו קדושה ובכל זאת אומר החת"ס מה שהוא זכה לילדים טובים זה בגלל ששפך הרבה הרבה דמעות, רואים מכאן בשביל לזכות לילדים טובים זה תלוי גם בכמה דמעות ההורים שופכים על ילדיהם שיגדלו בתורה ויראת שמים ומידות טובות,

התקשרות לצדיקים

זכורני בהיותי ילד כבן ארבע כשאבי הי"ד לקח אותי

ואת אחי בימי בין הזמנים להרים לקאנטרי חיכינו לרכבת בפרשבורג ופתאום שמע אבי הי"ד מקבוצה של חסידים שהם מחכים לקבל את פני רבם הרה"ק רבי יצחק ישעיה הלברשטאם מטשחוב הי"ד שהיה בנו הקטן של מרן הדברי חיים מצאנז' זצוק"ל והם המתינו לקבל את פניו ברציף אחר בתחנת הרכבת, תכף ומיד ניגש אבי הי"ד איתי ועם אחי לקבל את פניו ולהתברך מפיו, ואני זוכר כמו היום את הצורה של הצדיק הזקן ומה שבירך אותי, ולאחר שחזרנו לרציף איפה שאנחנו היינו צריכים לעלות לרכבת שנוסעת להרים התברר לאבי הי"ד שהרכבת כבר עברה, בירר אבי הי"ד מתי יש עוד רכבת שנוסעת להרים אמרו לו שרק בעוד שמונה שעות יש רכבת, ניגש אבי הי"ד למנהל של תחנת הרכבת וסיפר לו בתמימות מה שהיה לו שהוא חיכה לרכבת

ממנו בעת שעזבתי את בית אבי ונסעתי לארץ ישראל ואמר לי במילים הללו "שלא יעבור עליך שבוע אחד מבלי להיות אצל צדיק" וב"ה זכיתי עד היום כל החיים להידבק ולהיות כל שבוע אצל אחד מהצדיקים וכל מה שיש לי זה הכל מה שראיתי וינקתי מהצדיקים הללו שזכיתי להיות בקרבתם, ויתן ה' שאזכה הלאה להמשיך להסתופף בצל גדולי הדור עד ביאת הגואל וכן צאצאיי ימשיכו את המסורת הזו כי מה שרואים אצל הצדיקים זה לא ניתן לתאר,

שאלו אותי פעם מדוע אני נוסע כל שנה בבין הזמנים לקרית צאנז' שבנתניה עניתי שאני לא נוסע לשם בגלל שיש שם ים נעים ונפרד אלא אני נוסע לשם בכדי שהילדים שלנו יראו את התפילות בהשתפכות הנפש ובבכיות של הרבי מקלויזנבורג זצוק"ל ושישמעו את "אהבה רבה" שהיה

שנוסעת להרים רק פתאום שמעתי שמגיע לכאן ברציף אחר צדיק גדול לקחתי את בני להתברך ובזמן הזה הרכבת שלנו עברה ואין לנו רכבת רק בעוד שמונה שעות שאל אותו איך הוא יכול לעזור לנו? מנהל תחנת הרכבת התרגש מאוד מהמילים של אבי הי"ד ומיד העמיד לפניו את הקרון הבודד היוקרתי והמהיר שהיה מיועד לשרים ולראשי הצבא, והעלה את אבי הי"ד ואותנו ודהר והביא אותנו למחוז חפצנו, ואני זוכר כשהגענו לשם אנשים נעמדו לראות איזה שר גדול מגיע עם הקרון הבודד היוקרתי, ופתאום ראו שיורדים יהודי פשוט עם שלושה ילדיו וזה היה להם לפלא, ראיתי שהיה חשוב לאבי יותר חינוך ילדיו והתקשרות לצדיקים יותר מאשר לנסוע להרים ודבר זה שראיתי אצל אבי ללכת להתברך עם הילדים אצל צדיקים את זה גם השאיר לי בתור צוואה כשנפרדתי

לוקח לרבי לומר כמעט שעה שזה
ישאיר רושם רב לילדים איך צריך
להיראות תפילה של יהודי מכל
הלב על לימוד והצלחה בתורה,

לא תביא תועבה אל ביתך

עוד נקודה חשובה כתוב בפרשה
"ולא תביא תועבה אל ביתך
והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו
ותעב תתעבנו כי חרם הוא"
נתאספנו פה כדי להדגיש טיפה
ממה שרבותיי הגדולים הדגישו
בפרט בחודש אלול, ולכן
הזיכרונות של הצדיקים יעזרו לנו
להתעלות כי עבודתנו עבודת
הקודש, מי שמתבונן במערכת
הדם שברא לנו הקב"ה בגופנו
רואה דברים נפלאים, איך שזה
עובד, אף אחד לא שומע ולא
רואה את מהלך הדם את העורק
המרכזי ואת הוורידים המובילים
לכל אברי הגוף, מה רבו מעשיך
ה',

פעם שאלתי את מרן הסטייפלער
זצוק"ל עצה מה לעשות עם
ילד שמתלונן על כאבי גב ענה לי
מרן הסטייפלער יקנו לילד נעליים
אורתופדיים אפילו אם הם יקרות
והסביר כי בכף הרגל יש מפה של
כל איברי ומערכות הגוף, וע"י
נעליים בריאות זה ישפיע על
המערכת שנמצאת בכף הרגל
שמפעילה את מערכות הגוף
שיהיה תקין, ובעז"ה הכל יעבור,
ואוי ואבוי חלילה אפילו אם צינור
קטן לא תקין, להבדיל אלו הם גם
הדרכים של מהלך של אלוקי
נשמה שנתת בי טהורה היא אתה
בראת אתה יצרת אתה נפחת בי
ואתה משמרה בקרבי, הנשמה
קשורה לרמ"ח איברים כנגד רמ"ח
מצוות עשה וקשורה לשם"ה
גידים כנגד שם"ה לא תעשה,
העבודה הראשונה של מחנך ילדי
ישראל הוא השמירה שהצינוריות
הדקות לא יהיו סתומים שיהיו
נקיים שהקדושה תבוא מהראש

עד הרגל, זה העבודה הראשונה,
"קדושה"

זכיתי להיות פעמיים אצל הבבא
סאלי זצוק"ל שהיה קדוש
עליון, מלאך אלוקים, זכיתי לקבל
את היד שלו פעמיים, ראיתי מה
שראיתי, לא נסעתי סתם, פעם
אחת נסעתי לבבא סאלי בכדי
להציל אברך ממשפחה שגדלה
אצלנו ורח"ל גילו לו את המחלה,
המעשה הזה היה לפני שלושים או
ארבעים שנה, והרב בירך אותו
והיהודי הזה זכה שחיתן את כל
הילדים שלו, וזכה לנכדים, וראיתי
את זה במו עיני איך שמרוב
קדושתו ברכותיו מתקיימים,

זהירות מהמכשירים הלא כשרים

יושבים בכיתה כל מיני ילדים מכל
מיני משפחות, יושב שם
נכד של רב זה נכד של ראש ישיבה
זה אבל יש גם ילדים מבתים
פשוטים יותר, אבל רח"ל ל"ע יכול
להיות שיש שם ילד שבביתו יש

את המכשיר הטמא (טלוויזיה)
אבל היום לצערנו כבר יש דברים
יותר גרועים רח"ל, היה תקנון
בת"ת שלנו יסודי התורה לא
להכניס ילד שיש בביתו מכשיר
טמא, קרה לנו פעם שהגיע אמא
צנועה עם ילד עם כיפה ופיאות
וציצית וביקשה שאני יקבל את
בנה לת"ת וקיבלנו אותו ואחרי
כמה ימים פוגש אותי אדם מגושם
עם מכנסיים קצרות בלי כיפה
ואומר לי תודה רבה שהכנסת את
הבן שלי לת"ת שאלתי אותו יש
לכם בבית מכשיר לא כשר? אמר
לי כן, ולא ידעתי מה עלי לעשות
הלכתי לביתו של הסטייפלער
זצ"ל ואמרתי לו יש אצלנו בת"ת
תקנון לא להכניס ילדים לת"ת
שבבית שלהם יש טלוויזיה,
והפסיק אותי הסטייפלער באמצע
הדיבור ואמר לי כך, "אתם באים
לשאול מה לעשות אם כבר קיבלו
ילד לת"ת ונודע אח"כ שיש לו
בבית את המכשיר הטמא, חשב

באותו דרך טיפלנו בילדים
שדברו על מה שראו
במכשירים לא כשרים ה"י, קודם
כל טיפלנו בכל חומרת הדין שהם
יזהרו ויתרחקו מזה כמו מאש וכן
שמנו לב שלא יקלקלו ח"ו ילדים
אחרים,

פעם אחת הורים מבית טוב
נסעו מהבית והשאירו את
הילדים בבית ואחד מהילדים
הרגיש שבחדר שינה של ההורים
יש דבר סגור עם מנעול, הילד הלך
ופתח ומה הוא ראה שם?! לא
פחות ולא יותר "טלוויזיה" השם
ירחם! הילד התעלף במקום משום
שכך היה החינוך בת"ת שלנו,
זה סיפור אמת, זה מעשה נורא,

קיבלתי ממרן החזו"א, ילד
ששומע או חלילה יותר
מזה, מדבר מילים לא יפות או
עושה מעשים לא טובים, צריך
מיד לטפל ולהיזהר שח"ו לא
יקלקל ילדים אחרים ולהיות על זה

מרן הסטייפלער וענה לי תעשו
אסיפת מורים בת"ת ותדונו בעניין
והפסק האחרון יהיה מה שאתה
תחליט, והחלטנו להשאיר את
הילד ולהחדיר בילד שח"ו לא
ישמע ולא יסתכל על המכשיר
הטמא הזה והדרכנו את הילד איך
להשפיע על ההורים בבית להוציא
את המכשיר הזה מהבית, וב"ה
הצלחנו שהילד השפיע בבית
שיזרקו את המכשיר הזה מהבית,
אחרי הרבה שנים הלכתי ברחוב
ופגשתי יהודי זקן עם זקן לבן
ושאל אותי אתה מכיר אותי?
אמרתי לו לא, אמר לי אתה זוכר
שאני פגשתי אותך לפני הרבה
שנים ואמרתי לך תודה רבה
שהכנסת את הבן שלי לת"ת
ובזכותכם ביתי נהפך לבית חרדי
ושמור מכל פגעי הטכנולוגיה
והמכשירים הלא כשרים והצלחנו
לבנות ולהקים דורות של שומרי
תורה ומצוות,

הגאון בעל ה"שבט הלוי"
 הרב וואזנר (שליט"א)
 זצוק"ל פסק לי פעם על משפחה
 מסוימת ששמה הילדים דיברו מה
 שלא צריך לדבר, ואמר לי שלא
 יועיל שום דבר רק מכות, כך פסק
 לי מרן הרב וואזנר,

להעניש בלי כעס

המנהל הקודם של ת"ת יסודי
 התורה ר' שרגא סיני ז"ל
 לימד אותי כשהייתי שבע עשרה
 שנה מלמד בת"ת והוא אמר לי אם
 אתה מעניש ילד אתה צריך באותו
 היום לפייס אותו, מה זה נקרא
 לפייס אותו להגיד לו סליחה? חס
 ושלום, רק לתת לו מבט של
 רחמנות שלא ילך הביתה עם טעם
 רע, שירגיש את העונש שהוא
 קיבל אבל שלא ירגיש שהוא קיבל
 את זה בגלל כעס ח"ו, הסברתי
 פעם לאמא שהייתה צועקת עם
 הילדים שלה ומרביצה להם,
 אמרתי לה גברתי תחכי עשר
 דקות ואח"כ תענישי, אז היא

עם דופק על הלב, בענין הזה אני
 לבד טיפלתי ולא נתתי לאף אחד
 לטפל, ולכן הילדים פחדו מזה כמו
 מאש, אם מישהו בא לספר בחדר
 המנהל שילד אמר מילה לא יפה
 מיד טיפלתי בכל חומרת הדין כי
 שמה זה מתחיל ושמה זה מתפרץ
 ח"ו כל הקלקול, במשך עשרים
 וחמש שנה שהייתי מנהל שלחתי
 מהתלמוד תורה שלושה ילדים,
 ושלושתם מבתים טובים, לא
 בגלל מריבות ולא בגלל שלא
 למדו או שלא עשו שיעורי בית
 אלא רק בגלל "קדושה" שאת
 הצינור של הקדושה של ילד טהור
 עלינו לשמור כי זה מוביל את
 הקדושה בת"ת שהצינור לא יהיה
 סתום, זה יכול להיות ע"י ילד אחד
 שמביא דבר בלתי נכון לת"ת וזה
 הרס עצום לכולם ח"ו, זה הכלל
 הראשון שמירה על הרכוש הגדול
 של כל ילד תמים וזהו החיוב שלנו
 להשגיח,

היתום קשות והילד היתום נפגע כל כך שחודש ימים לא הניח תפילין, ועכשיו אחד המורים מחפש לו ישיבה חדשה, כ"כ צריך להיזהר המחנך שהחניך לא יפגע רק יתחנך,

הקב"ה יתן לכם כח לעמוד על המשמר ולחנך את ילדי ישראל קדושים, כי עליכם עומד העולם, בהתחלת הבין הזמנים אמר לי רבינו הגדול מרן הרב שטיינמן (שליט"א) זצוק"ל, אני מפחד מאוד מהבין הזמנים שכולם יחזרו בחזרה כמו שיצאו מהת"ת לפני הבין הזמנים, משום שבבין הזמנים חסר המון תורה, על אף שהת"ת עשו למעלה מן המשוער והכינו את הילדים איך לנצל את הימים הללו בלימוד התורה בקביעות ולחזור על הלימוד ולהיזהר מאוד במצוות כיבוד אב ואם ולהתרחק ממכשירים לא כשרים ולהתרחק מחברים לא טובים ולהתפלל כל

אמרה לי הרי אח"כ כבר אין לזה שום תועלת, אמרתי לה גברת א"כ את לא מחנכת את הילד את רק רוצה להוציא עליו את הכעס שלך וזה לא חינוך,

עונש במחשבה

היה רבי בת"ת חשוב בבני ברק, שסיפרו לו על כיתה שלימה שעשו מעשה לא טוב, הוא בא למחרת לכיתה ולמי הוא נתן עונש? לילד הכי טוב שבכיתה, הוא הסביר את עצמו הרי הילד הכי טוב תמיד מקבל שבחים והילד הרע בין כך כל יום מקבל צעקות מה יש לי לחנך אותו אם אני אתן את העונש לילד הטוב אז הכיתה רואה שאני מעניש בגלל שאני חושב לטובת הכיתה עונש במחשבה,

לא תשא עליו הטא

קרה לי לא מזמן סיפור עם איזה ילד יתום שאמר איזה מילה של חוצפה ורבו דיבר עם הילד

יום בבית כנסת עם צדיקים, אבל לצערינו כל שנה בבין הזמנים נופלים קרבנות מבתים טובים, כמה זה מחייב אותנו לפקח על הילדים כל רגע בלי הפסק, ומסופר שמרן החת"ס היה יושב ולומד גם בימי שישי אחה"צ מפני שזה שעות שחסר בהם לימוד

תורה בעם ישראל, ותפילותינו הקב"ה ישלח לנו את הגאולה השלימה שנזכה להכין את עצמנו לחודש אלול ולימים הנוראים הבעל"ט ונזכה בקרוב לביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן ואמן.

בברכת "ברכה והצלחה בכל הענינים"

ואלה יעמדו על הברכה

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר דוד גודלבסקי שליט"א

בן הרה"ג ר' אברהם ש. גודלבסקי שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו בשעטו"מ

ולרגל אירוסי בתו בשעטו"מ

יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה

ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים

ויזכו ההורים והזקנים לרוות רוב נחת דקדושא

מכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

אחלים אָמאָק האַל אַשפּחות 160רק

העלון נודב לרגל השמחות

ע"י הר"ר דוד גודלבסקי שליט"א

פינת המזל טוב

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר שלמה זמורה שליט"א

בן הרה"ג ר' יצחק זמורה שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהולדת בנו בשעתו"מ

ויקרא שמו בישראל משה נ"ו

יה"ר שכשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה
ולמעשים טובים ויזכה ללכת בדרכי הסבא קדישא

ויזכו הוריו וזקניו לרוות רוב נחת דקדושא

ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

אחלים אצומק הלג אשפחות טורק

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הרה"ח ר' מרדכי דוד ויטריאול שליט"א

בן הרה"ג ר' יעקב י. ויטריאול שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהולדת בנו בשעתו"מ

ויקרא שמו בישראל משה נ"ו

יה"ר שכשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה
ולמעשים טובים ויזכה ללכת בדרכי הסבא קדישא

ויזכו הוריו וזקניו לרוות רוב נחת דקדושא

ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

אחלים אצומק הלג אשפחות טורק

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הרה"ג ר' פנחס ליבוביץ שליט"א

חתן הרה"ג ר' שמואל וולף שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו

בנישואי בתו בשעתו"מ

יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה

ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים

ויזכו ההורים והזקנים לרוות רוב נחת דקדושא

מכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

אחלים אצומק הלג אשפחות טורק

"מזל טוב וגדיא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר יצחק טורק שליט"א

בן הרה"ג ר' יוסף צבי הלוי טורק שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהולדת בנו בשעתו"מ

ויקרא שמו בישראל משה נ"ו

יה"ר שכשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה

ולמעשים טובים ויזכה ללכת בדרכי הסבא קדישא

ויזכו הוריו וזקניו לרוות רוב נחת דקדושא

ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

אחלים אצומק הלג אשפחות טורק

לזכר עולם יהיה צדיקה

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוק"ל הכ"מ

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו המחנכת הדגולה

מרת **טשרנא** ב"ר דוד ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

